

تالار هنر . ۶ اسفند ۱۳۹۰ . ساعت ۱۸:۳۰

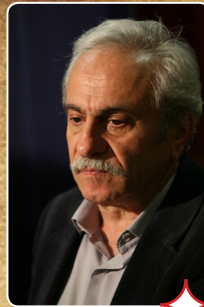

کانون نمایش نامه نویسان خانه‌ی تئاتر برگزار می‌کند

پنجمین دوره‌ی انتخاب

آثار برتر ادبیات نمایشی ایران

ایرج راد
مدیرعامل خانه تئاتر

لزوم بازیگری و دراماتورژی در نمایش نامه نویسی

تا آن جا که به خاطر دارم همواره از کم بودن نمایش نامه های ایرانی با مختصات یک اثر دراماتیک شکوه کرده ایم و غافل از این که به جست و جوی علل آن پرداخته باشیم. اگر آثار به جامانده از چند نمایش نامه نویسی انگشت شمار و ارزش مند دوران معاصر را منظر کنیم، در کنار آن ها، به آثاری که بتواند شاخص باشد، نمی رسیم. البته نمایش نامه نویسانی هستند که تلاش آن ها در به وجود آوردن آثاری در خور اعتنا، جای تشویق دارد ولی هنوز انتظار کارگردانان را برای انتخاب و اجرا چنان که باید، برآورده نمی کنند. بنابراین تمایل به آثار ترجمه شده است. در این میان بعضی از کارگردان ها خود دست به قلم شده، آثاری را نوشته و کارگردانی می کنند. عکس آن هم صادق است نمایش نامه نویسانی هستند که دست به کارگردانی زده و آثار خود را اجرامی کنند و کم تر کارگردانی هم به سراغ نمایش نامه های این دو گروه می رود.

به عقیده من ی لازم است نویسندگان حال حاضر به طرق مختلف مورد حمایت قرار گیرند و آثارشان نقد بررسی و تحلیل شود، در جلسات نمایش نامه خوانی محک زده شود و چنان چه لازم باشد بازیگری و دراماتورژی به استحکام لازم برای اجرای صحنه برسد.

نکته ی دیگر این که نیازمند استعدادیابی هستیم که می شود با برگزاری مسابقه ی ادبیات نمایشی در خصوص آثار چاپ نشده و آثار نمایش نامه نویسان خود جوش به کشف استعدادها و پیردازیم. برای برگزیده گان، کلاس ها و کارگاه های آموزشی ایجاد کنیم تا مبانی و اصول این هنر، تکنیک ها، شیوه ها و سبک های این رشته آشنا شوند و با آگاهی و دانش لازم ادامه راه دهند.

هم چنین تعداد قابل ملاحظه ای از نمایش نامه های ایرانی چه از نظر ساختار، شخصیت پردازی و حتا دیالوگ نویسی، شدیدن متأثر از آثار ترجمه شده هستند و بیش تر به نمایش نامه های خارجی می مانند. شاید دلیل، این باشد که از زمان ورود تئاتر فرنگی به جوهر و عناصر زنده و تکنیک های انواع نمایش های ایرانی بی اعتنایی کرده ایم و به خاطر نبود استمرار در اجرای نمایش های سنتی و آیینی، مانع سیر تکاملی این نمایش ها در طول زمان شدیم. شاید اگر این گونه نمایش ها سیر منطقی خود را طی می کرد، می توانستیم با بهره گیری از شیوه ی اجرایی به شیوه ی نمایش نامه نویسی ایرانی برسیم.

از سوی دیگر آن چنان با مشکلات عدیده ای در زمینه ی تئاتر روبه رو بوده و هستیم که هنوز فرصت تفکر و بهره گیری و تحقیق و پژوهش در عرصه ی داشته ها و فرهنگ خودی را به جد نیافته ایم و نتوانسته ایم در اجرای آثار فرنگی هم، آن گونه که نمایش نامه را به فارسی برمی گردانیم و زبان را قابل فهم و ارتباط می کنیم، اجرا را با زبان و فرهنگ نمایش ایرانی به صحنه ببریم.

ونکته ی آخر این که متأسفانه آثار نمایش نامه نویسان ایرانی، اکثرن بعد از یک بار اجرا، پرونده اش بسته می شود و کارگردان دیگری برای اجرا به آن توجه نمی کند، در صورتی که اجراهای متفاوت از یک اثر نمایشی توسط کارگردان های مختلف جریان زنده ی تئاتر را در پی خواهد داشت و ارزش های درونی آثار را مشخص می کند.

صاحب امتیاز: خانه تئاتر
مدیرمسئول: محمد یعقوبی
سر دبیر: بهزاد صدیقی
مدیر اجرایی: سلیم باشکوه
ویراستار: منیژه فریدی
طراح پوستر و روی جلد: امیر اسمی
مدیر هنری: محمد علی بهستانی
عکس: سیامک زمردی مطلق
و بهنام صدیقی
حروف نگار و نمونه خوان: سمانه پیرمحمد
لیتوگرافی، چاپ و صحافی:
گنجینه ی مینیاتور
تولید، اجرا و توزیع: موسسه فرهنگی، هنری
افرامانا
با سپاس: هیأت مدیره ی خانه ی تئاتر،
عزت... انتظامی، ایرج راد، بهزاد فراهانی،
دکتر قطب الدین صادقی، حمیده بانو عنقا،
دکتر عطا... کوپال، شهرام کرمی، حسن
باستانی، افروز فروزند، عباس شادروان، دکتر
فرزان سجودی، شهرام زرگر، دکتر بهرام
جلالی پور، حسین پاکدل، سیامک گلشیری،
محمد بهرامی، رضا گوران، ناصح کامگاری،
سوسن رحیمی، سلما سلامتی، بابک کچه
چیان، دایانا فتحی، لیلا جعفر پور، علی اشرف
سماعی، حامد اویسی، کیانوش نایب آقا،
محمد امین لو، بهرام فیاضی، بهمن سلطانی،
هم کاران خانه تئاتر و نشر قطره
تلفن: ۳-۶۶۴۸۷۸۷۱

نشانی پای گاه اینترنتی
کانون نمایش نامه نویسان ایران:
www.nniran.com
نشانی پای گاه اینترنتی خانه ی تئاتر:
www.theaterfroum.com

محمد امیر یار احمدی

رئیس کانون نمایش نامه نویسان
خانه‌ی تئاتر ایران و دبیر پنجمین دوره

بهزاد صدیقی

نایب رئیس کانون نمایش نامه نویسان خانه‌ی تئاتر ایران
و دبیر اجرایی پنجمین دوره

فرصت برای شکفتن و به‌تر شدن

آن چه که امروز بیش از پیش در آثار نمایش نامه نویسان ایرانی دیده می‌شود، کوشش برای ساخت جهانی است که به انسان مجال دوست داشتن، آفرینش و نگاه کردن به ستاره گان را می‌دهد؛ جهانی که در آن به ستایش شدن و عشق ورزیدن بیش از نیاز به نان است و ترس و خشم و انتقام بر سر نوشت، فرمان نمی‌راند؛ جهانی که در آن آزادی چیزی نیست جز فرصتی برای شکفتن و به‌تر شدن...
بی تردید جهانی را که ما می‌آفرینیم، جهانی است که باید در آن زنده‌گی کنیم. اما این کار بدون رنج نیست. رنجتان بی ثمر مباد!

اودیسه‌ی نمایش نامه نویسه

درام قطره نوری ست به رنگ چشم‌های تو، در رؤیت آدمیانی که به انتظار یک دهان شور انگیز پای صحنه نشسته اند.

اکبر رادی

پنج سال، نیمی از یک دهه، ۲۶۰ هفته، ۱۸۲۵ روز از آغاز راهی می‌گذرد که کانون نمایش نامه نویسان خانه‌ی تئاتر بنیانش را نهاد تا طبیعه‌ی نوینی برای نمایش نامه و نمایش نامه نویسی کشور باشد و نمایش نامه نویسانی را گرد هم آورد که از استعداد های نوظهور و تازه خبر دهد و یانویده بخش نمایش نامه نویسانی باشد که تکنیک‌ها و شیوه‌های جدیدی را به نمایش نامه نویسان ایران پیشنهاد کنند. حال به پنجمین دوره رسیده ایم و آرزوی می‌کنیم به پنجاهمین دوره هم برسند و در هر دوره‌ای، این درخت نمایش نامه نویسی پر بار و پر بار تر شود و نمایش نامه نویسان آمده و نیامده بتوانند از درخت پر بار آن تجربه بیندوزند و پژوهش گران و نظر به پردازان هم بتوانند با غور و تفحص و جست و جو در لابه‌لا و سطر سطر نمایش نامه‌های ارزشیابی شده، ناگفته‌هایی را کشف کنند و آموزه‌هایی را در عرصه‌ی نمایش نامه نویسی ارائه دهند.

انتخاب آثار برتر نمایش نامه نویسی، دشواری‌های خاص خود را دارد که قضاوت کنندگان این بار مهم را هم‌واره با نهایت درایت و دقت انجام می‌دهند، اما قضاوت نهایی با خواننده - مخاطب - تماشاگری است که آن‌ها را یک به یک می‌خواند و نظر می‌دهد و دیگران را برای تبدیل شدن به شیوه‌ها و شکل‌های نمایشی (اجراهای صحنه، راد، بویی، تلویزیونی و سینمایی) ترغیب می‌کند و این جاست که نظر به‌ی نقطه اشتراکات فکری و علایق مشترک تماشاگر و نمایش نامه نویس مطرح می‌شود که چه قدر این دوه هم نزدیک می‌شوند یا از یک دیگر فاصله می‌گیرند. این ارزشیابی‌ها، البته اگر از راه‌های دشوار عبور کند، قطعاً ما را قدم به قدم به جریانی نزدیک خواهد کرد که مسیر اودیسه‌ی نمایش نامه نویسی خواهد بود. حال ما به اودیسه یا اودیسه‌های نمایش نامه نویسی نزدیک شده ایم یا نه، قضاوت با شماست.

کانون نمایش نامه نویسان
خانه‌ی تئاتر ایران

کارگردانی

متولد ۱۳۲۳ خورشیدی از روستای درمنک از توابع فراهان
نمایش نامه نویس، بازیگر، کارگردان
کارشناس ارشد نمایش از تئاتر ملی فرانسه (استراسبورگ) ۱۹۷۸، کارشناس
نمایش از دانش کدهی هنرهای دراماتیک

■ بازی‌ها

بازی در نمایش ریل به کارگردانی اکبر زنجان پور، دانش کدهی ادبیات (پایان نامه‌ی
کارشناسی اکبر زنجان پور) بازی در نمایش رستم و سهراب به کارگردانی بهمن مفید
دارالفنون (۱۳۴۰)، بازی در نمایش شهر قصه به کارگردانی بیژن مفید، تهران، تالار
پیشاهنگی (۱۳۴۰)، بازی در نمایش در راه کاردیف و قفس به کارگردانی شاهین
سرکسیان، تهران، دانش کدهی هنرهای دراماتیک (۱۳۴۱)، بازی در نمایش پله‌های
یک نردبان به کارگردانی شاهین سرکسیان، اجرا نشده (۱۳۴۲)، بازی در نمایش در
انتظار گودو به کارگردانی شاهین سرکسیان، اجرا نشده (۱۳۴۳)، بازی در نمایش
روزنه‌ی آبی به کارگردانی شاهین سرکسیان، تهران، انجمن ایران - آمریکا (۱۳۴۵)،
بازی در نمایش تراکتور به کارگردانی سعید سلطان پور، اجرا نشده (۱۳۴۵)، بازی
در نمایش تیاتر فرنگی به کارگردانی سیروس ابراهیم‌زاده (۱۳۴۶)، بازی در نمایش
حشره‌ها به کارگردانی مصطفی گل‌آور، تهران، انجمن ایران - آمریکا (۱۳۴۷)،
بازی در نمایش در حضور باد به کارگردانی بهرام بیضایی، تالار فارابی (۱۳۴۷)
بازی در نمایش آن که گفت آری، آن که گفت نه به کارگردانی عباس جوانمرد، تالار
موزه ایران باستان (۱۳۴۸)، بازی در نمایش قصه‌ی حریر و ماهی‌گیر به کارگردانی
عباس جوانمرد نوشته‌ی علی حائمی، تئاتر شهر، تالار نو (۱۳۴۸)، بازی در نمایش
دیوان بلخ به کارگردانی عباس جوانمرد، اجرا نشده (۱۳۴۹)، بازی در نمایش
لب خند باشکوه آقای گیل نوشته‌ی اکبر رادی به کارگردانی هادی مرزبان،
تئاتر شهر، تالار اصلی (۱۳۸۶)

■ نمایش نامه نویسی و کارگردانی

نگارش و کارگردانی نمایش نامه‌ی در غربت اقتباس از قصه احمد محمود،
ساری، فستیوال کاخ جوانان و شوش، کاخ جوانان، نگارش نمایش نامه‌ی سنگ
و سرنا به کارگردانی نصرت پرتوی، تهران، تالار سنگلج (۱۳۴۹) نگارش و
کارگردانی (مشترک با مهدی میامی) نمایش نامه‌ی شوخی در گود، تهران، تالار
مولوی (۱۳۵۳)، نگارش و کارگردانی نمایش نامه‌ی میزگردشاه، شوش، کاخ
جوانان (۱۳۵۴) ساری، خرم آباد (۱۳۵۴)، نگارش و کارگردانی نمایش نامه‌ی
کوچ، تهران، تالار مولوی (۱۳۵۴)، نگارش و کارگردانی نمایش نامه‌ی عروس،
تهران، تالار فرهنگ و تالار پیشاهنگی چهارصد دستگاه (۱۳۵۶)، نگارش و
کارگردانی نمایش نامه‌ی شب در حلبی آباد، تهران، تئاتر پارس (۱۳۵۹)، نگارش
و کارگردانی نمایش نامه‌ی معدن، تهران، تالار آبیگینه (۱۳۶۰)، نگارش و
کارگردانی نمایش مریم و مرد آویج، تهران، تالار هنر و تالار آزادی (۱۳۶۸)،
نگارش و کارگردانی نمایش نامه‌ی گل و قداره، تهران، تالار قشقایی تئاتر شهر،
(۱۳۷۸)، نگارش و کارگردانی نمایش نامه‌ی پتک، تهران، تالار سنگلج
(۱۳۸۰)، نگارش و کارگردانی نمایش نامه‌ی مریم و مرد آویج، تهران، تالار
سنگلج (۱۳۸۱)، نگارش و کارگردانی نمایش نامه‌ی مفتش، تهران، جشن‌واره‌ی
تئاتر فجر (۱۳۸۳).

عباس شادروان

درگرمای داشت هنرمند فرهیخته

دوست گرانمایه ی عزیز، بهزاد فراهانی

بایستید، اوست که آوازخوان می آید

دامب و دامب، دامب و دامب

کجاست دهل چی ای در این ولایت تا چنان او از خود بی خود شود و با کوبه هایش، همه تراشیده از چوب ها خوش بود سخت جان، چنان بر پوست های دباغی شده ی ور کشیده به جلا آمده بکوبد که هول اش سقف کوتاه و حجم بی صدای این فضای تنک را بشکافد و رد دنباله اش را در دشت شقایق های پیدا در بهاران پی بگیرد. او از تبار شقایق هاست!

نای و نای، نای و نای

کجاست سُرنازن شور آفرین تا چنان وی در لب لبک خود بدمد که نفیرش تمامی گل ها را شیفته کند و او را به آغوش تک گل شیفته گی بکشاند که او خود جانی از برای شیفته گی دارد!

او چو گل های سپید صبح گاهی ست که به آغوش سیاهی شکوفا گشته است ولی این جان نازک آرایبی که به آب چشم خود داده اش آب، ورز آمد روزگار نیرنگ باز نیز هست. همین می شود که بال های الوارینه سنگ های آسیای زنگار بسته را بر شاخ شانه های خود فشرده و کمر قرص کرده و به پاهای ستوارش هی نهیب زده که ممان، بران، برو برو و رفته هی رفته است با رهایی گران تا همان سنگ زبرین آسیاب شود خود او!

اگر در راهی گاهی او را به بی راهی هلک داده اند باز در راه کوچ خوانده است:

جینگ و جینگ، جرینگ و جرینگ

و آمده است تا به معدن عشق رسیده و ذغال افروخته بر کف گرفته است تا به شب نشینی گودنشیان برود.

حالیبا، رفته کاروان! ارغوان، شاخه ی هم خون جدا بسته ی اوست. کف اش دایم سوی قاصدک ها باز است تا بپرسد هان چه خبر آورده اند! او که هنوز خردک شری ست در اجاقی خرد، بارها با خود و در پس پستوها واگوبه ها کرده که سرهادر گریبان است، هوا پس ناجوانمردانه سرد است و نهیبی از درون بر حال خویش از جا جستانده اش که دلارام مبارم، به پا خیز و پیراهن رها کن، گره از گیسوان خفته وا کن، فریبا شو، گریز شو! چو پای روشنی در سایه ها رو، گهی زنگی بر انگشتی بیاویز، نوا و نغمه ای با هم بیامیز، دلارام می بارم!

شعر و شور و جوش و رقص و آواز در تاتار وجودش رخنه کرده است و جانی به گل های خوش بوی ولایات خوی کرده دارد. گاه این گل به قامت مرد آویج رسته می شود گاه گل در کنار قداره می نشاند و گاه دیوانه ی دیوانه ی دیوانه می شود و می پید و آذر خشی می شود در بساط مفتش تا حال و کار و کردار این و آن و بود و نشده را بی پیکاود.

شب های قصه هنوز طعم صدای گیرای او را دارد که با دهل و سرنا عجب هم نشینی خوش قواره ای پیدا می کرد! شکنج گذر زمان هر چند شیاری بر پای رستن گاه موهای به سفیدی گراییده اش نشانده، ولی هنوز لب اش آتشین و آغوش گرم از مهرورزی ست. هنوز می توان با شوق و اشتیاق چشم به راهش ایستاد تا بیاید و بخواند

مریم بانو مریم... مریم بانو مریم

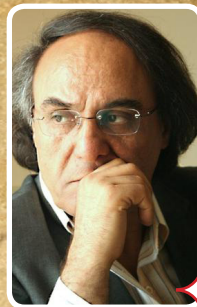
بايستد! اوست که آواز خوان می آید!

حسین پاکدل

متولد ۱۳۳۸ اصفهان
نمایش نامه نویس، فیلم نامه نویس و
کارگردان تئاتر
کارشناس مهندسی کشاورزی از
دانش گاه شیراز (۱۳۶۶)
نمایش نامه‌ها
سمفونی درد، پروانه‌های آسیایی،
رقص زمین، حضرت والا، عشق و
عالی جناب و ...
دیگر فعالیت‌ها
دیپری دهمین، یازدهمین،
سیزدهمین و چهاردهمین
جشنواره‌ی بین‌المللی فیلم‌های
کودکان و نوجوانان، مجری بخش زنده
برنامه‌های تلویزیون ورادپو، تهیه‌کننده
صدا و سیما و عضو شورای نظارت
بر نمایش‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۸۴، مدیر
تئاتر شهر ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۰ و ...

فطالدين صالفي

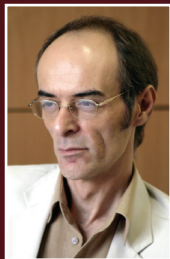
متولد ۱۳۳۱ سندنج
کارشناس هنرهای نمایشی از دانش کده‌ی هنرهای زیبا (۱۳۵۴)
کارشناس ارشد هنرهای نمایشی از دانش گاه سوربن فرانسه
(۱۹۷۹)، دکترای هنرهای نمایشی از دانش گاه سوربن فرانسه
(۱۹۸۵)
استاد دانش گاه، عضو فرهنگستان‌های زبان و ادب فارسی و هنر-
شورای واژه‌گزینی، عضو شورای تألیف کتاب‌های هنری-درسی
وزارت آموزش و پرورش
نگارش ۱۲۰ مقاله پژوهشی و انتقادی، تألیف ۳۰ نمایش نامه
نمایش نامه‌ها:
هفت قبیله‌ی گم‌شده، دخمه‌ی شیرین، مویه‌ی جم، سحوری،
عکس یادگاری، بی‌توبه‌تر، سی‌مرغ سیمرغ، هفت‌خوان رستم، یادگار
زیربان، آفتشین و بودلف هر دو مرده‌اند، مبارک نگهبان کوچک، مرد
فرزانه ببر دیوانه، سبده‌ی پراز ماه گمشده، اگر نرفته بودی و ...
ترجمه‌ها:
ترانه‌های درخواستی، جنگ در طبقه‌ی سوم، مرگ دانتون، آژاکس،
هفت تن علیه تب، نبرد، سربازها، مده آ، تیمون آتنی و ...

سیامک گلشیری

متولد ۱۳۴۷ اصفهان
کارشناس ارشد زبان و ادبیات آلمانی
داستان‌ها
عشق و مرگ (مجموعه داستان) نشر مرکز، همسران (مجموعه
داستان) انتشارات نگاه (۱۳۷۹)، نامزد دریافت جایزه‌ی یلدا
برای به‌ترین مجموعه داستان سال (۱۳۷۹)، کابوس (رمان-
۱۳۷۹) انتشارات نگاه، شب طولانی (رمان-۱۳۸۰)، انتشارات نگاه
، مهمانی تلخ (رمان-۱۳۸۰) انتشارات نقش خورشید، نامزد دریافت
جایزه‌ی مهرگان برای به‌ترین رمان سال ۱۳۸۰، نفرین شده‌گان
(رمان-۱۳۸۱) انتشارات نگاه، نامزد دریافت جایزه‌ی مهرگان برای
به‌ترین رمان سال ۱۳۸۱ و نامزد دریافت جایزه‌ی اصفهان برای
به‌ترین رمان سال ۱۳۸۱، با لبان بسته (مجموعه داستان-۱۳۸۲)
نشر ثالث، برنده‌ی لوح تقدیر به‌ترین مجموعه داستان سال ۱۳۸۲
جشنواره یلدا و (نامزد دریافت جایزه نویسندگان و منتقدان
مطبوعات برای به‌ترین مجموعه داستان سال ۱۳۸۲، نامزد
دریافت کتاب سال وزارت ارشاد برای بهترین مجموعه داستان
سال ۱۳۸۲)،
عنکبوت (مجموعه داستان-۱۳۸۴) انتشارات قصیده سرا
ترجمه‌ها
اندوه عیسی (مجموعه هفده داستان و یک نمایش نامه) نوشته‌ی
ولفگانگ برشرت، انتشارات نگاه ۱۳۷۹، میراث (رمان) نوشته‌ی
هاینریش بل، انتشارات نگاه ۱۳۸۰ و ...

اعضای شورای سیاست‌گذاری پنجمین دوره‌ی انتخاب آثار برتر ادبیات نمایشی ایران

محمد امیر یار احمدی

بهزاد صدیقی

عباس شادروان

حسن باستانی

افروز فروزند

کلیدها‌های بخش نمایش نامه‌های ترجمه شده

۱. دو نمایش نامه‌ی آدم بزرگ‌ها - تق تق جولز فایفر ترجمه‌ی مهسا خلیلی، نشر چشمه
۲. دمکراسی نوشته‌ی مایکل فرین ترجمه‌ی امید مهرگان، انتشارات رخدانو
۳. دو چرخه‌ی مرد محکوم نوشته‌ی فرناندو آرابال ترجمه‌ی اصغر نوری، انتشارات افراز
۴. مفیستو برای همیشه نوشته‌ی تم لائوی ترجمه‌ی محمد رضا خاکی، انتشارات بیدگل
۵. نفوس مرده، نوشته‌ی میخاییل بولگاکف ترجمه‌ی آبتین گلکار، نشر هرمس
۶. قضیه‌ی متران پاژ نوشته‌ی الکساندر وامپیلوف ترجمه‌ی مژگان صمدی، انتشارات مرکز
۷. نورگیر نوشته‌ی آنتونیو بوئرو بایخو ترجمه‌ی پیمان فضایی، انتشارات بیدگل

۱. یک دقیقه سکوت نوشته‌ی محمد یعقوبی، انتشارات افراز
۲. تنها راه ممکن نوشته‌ی محمد یعقوبی انتشارات افراز
۳. آینه و سنگ صبور نوشته‌ی یداله آقا عباسی، انتشارات قطره
۴. نفرینی عاشقانه بر آتش نوشته‌ی اکبر حسنی، انتشارات نمایش
۵. در دوزخ نوشتم نوشته‌ی محمد رضایی راد، انتشارات نیلا
۶. شیون مرغ مقلد نوشته‌ی محمد حسن شایانی، انتشارات نگیما
۷. نیلوفر نوشته‌ی سیروس همتی، انتشارات نمایش
۸. چشم‌ها نوشته‌ی مسعود هاشمی نژاد، انتشارات نمایش
۹. پشت کلانتری، کوچه اول زیر تیر چراغ برق نوشته‌ی علی اصغری، انتشارات سوره مهر
۱۰. هدیه‌ی جشن سالگرد نوشته‌ی افشین هاشمی، انتشارات نیلا

کلیدها‌های بخش نمایش نامه‌های تلفیقی

کلیدها‌ها

نديه (۱۳۵۶)، نوشته‌های دیواری (۱۳۵۷)، مرگ یزدگرد (۱۳۵۸)، خاطرات هنرپیشه‌ی نقش دوم (۱۳۶۰)، فتح‌نامه‌ی کلات (۱۳۶۱)، پرده‌خانه (۱۳۶۴)، جنگ‌نامه‌ی غلامان (۱۳۶۷)، طرب‌نامه (۱۳۷۳)، سه‌رآب‌کشی (۱۳۷۳)، مجلس‌بساط برچیدن (۱۳۷۶)، آفرایاروز می‌گذرد (۱۳۷۶)، مجلس قربانی سننمار (۱۳۷۷)، گزارش ارداویراف (۱۳۷۸)، مجلس ضربت زدن (۱۳۷۹)، شب هزار و یکم (۱۳۸۲)، دیوان نمایش (جلد یک و دو - ۱۳۸۲)، مجلس شبیه در ذکر مصائب استاد نوید ماکان و همسرش مهندس رخشید فرزین (۱۳۸۳ تا راج‌نامه ۱۳۹۰).

■ روایت‌ها

سه بر خوانی:

اژدهاک (۱۳۴۰ و ۱۳۴۱)، آرش (۱۳۳۷ و ۱۳۴۲)، کارنام‌هی بن‌دار بیدخوش (۱۳۳۸ و ۱۳۴۷) حقیقت و مرد دانا

■ پژوهش‌ها

نمایش در ژاپن (۱۳۴۲)، نمایش در ایران (۱۳۴۴)، نمایش در چین (۱۳۴۸)، نمایش در هند (۱۳۵۰)، ریشه‌یابی درخت کهن (۱۳۸۲)، هزارافسان کجاست؟ (۱۳۸۴).

■ متولد ۱۳۱۷ تهران

نمایش‌نامه‌نویس، فیلم‌نامه‌نویس، کارگردان سینما و تئاتر، پژوهش‌گر و استاد دانش‌گاه

■ نمایش‌ها

ضیافت و میراث (۱۳۴۶)، سلطان‌مار (۱۳۴۸)، مرگ یزدگرد (۱۳۵۸)، کارنامه‌ی بندار بیدخوش - (۱۳۷۶ و ۱۳۷۷)، بانو آتوبی (۱۳۷۶ و ۱۳۷۷)، شب هزار و یکم (۱۳۸۲)، مجلس شبیه در ذکر مصائب استاد نوید ماکان و همسرش مهندس رخشید فرزین (۱۳۸۴)، آفرایاروز می‌گذرد (۱۳۸۶)

■ نمایش‌نامه‌ها

مترسک‌ها در شب (۱۳۴۱)، سه نمایش‌نامه‌ی عروسکی: عروسک‌ها (۱۳۴۱)، غروب در دیاری غرب (۱۳۴۱)، قصه‌ی ماه پنهان (۱۳۴۲)، پهلوان‌اکبر می‌میرد (۱۳۴۲)، هشتمین سفر سندباد (۱۳۴۳)، دنیای مطبوعاتی آقای اسراری (۱۳۴۵)، سلطان‌مار (۱۳۴۵)، میراث و ضیافت (۱۳۴۶)، چهار صندوق (۱۳۴۶)، ساحل نجات (۱۳۴۷)، در حضور باد (۱۳۴۷)، دیوان بلخ (۱۳۴۷)، گمشدگان (۱۳۴۸)، راه‌طوفانی فرمان‌پسر فرمان‌از میان تاریکی (۱۳۴۹).

بهرام فیاضی

بهرام فیاضی یکی از مهم‌ترین ناشران فرهنگی - هنری و حرفه‌ای ایران است. آن قدر شکسته نفسی می‌کند که وقتی با او تماس می‌گیریم تا سوابق فعالیت‌های فرهنگی و بیوگرافی حرفه‌ای او را در این ویژه‌نامه منتشر کنیم، حاضر نمی‌شود حتی کلمه‌ای از خود و خصوصیات حرفه‌ای اش به ما بگوید. از او عکس می‌خواهیم، باز هم طفره می‌رود و می‌گوید من کسی نیستم و فقط سعی می‌کنم به مخاطبان فرهیخته احترام بگذارم و در خدمت خواننده‌گان و مردم و اهالی فرهنگ و هنر باشم. از فیاضی همین اطلاعات را داریم که او چند بار ناشر برگزیده نمایش‌گاه بین‌المللی کتاب بوده و در دومین دوره‌ی انتخاب آثار برتر نمایشی ایران باز هم از سوی شورای سیاست‌گذاری این انتخاب آثار به عنوان به‌ترین و فعال‌ترین ناشر کتاب‌های تئاتری شناخته و معرفی شده است. او در طی یک دهه‌ی اخیر، بیش از صد عنوان

کتاب تئاتر با همراهی و سرپرستی دکتر قطب‌الدین صادقی منتشر کرده است. جالب است وقتی که به بخش درباره‌ی ما در سایت قطره مراجعه می‌کنیم، نه اطلاعاتی درباره‌ی تاریخ سال تأسیس آن آمده و نه اطلاعاتی درباره‌ی مدیریت آن.

با این حال هر کسی خواست اطلاعاتی از نشر قطره بداند، می‌تواند به سایت مؤسسه‌ی خانه‌ی کتاب مراجعه کند و مثلن مطلع شود که این انتشارات فرهنگی در سال ۷۶۳۱ منتشر شدند و با شماره پروانه ی ۱۵۳ کارش را در تهران از همین سال آغاز کرده و نشانی و تلفن سایت آن در این سایت آمده است. به این دلیل تنها درباره‌ی مدیریت انتشارات قطره و جناب آقای بهرام فیاضی چیز دیگری نمی‌توانیم بنویسیم و فقط درباره‌ی کتاب‌های انتشارات او می‌توانیم به سایت این انتشارات مراجعه کنیم و از کتاب‌های منتشر شده اش آگاه شویم.

نشر قطره

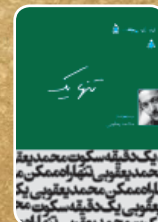
محمد یعقوب

متولد ۱۳۴۶ لنگرود
نمایش نامه نویس و
کارگردان
کارشناس حقوق
از دانش‌گاه شهید
بهشتی، گذراندن
دوره‌ی بازیگری زیر نظر
زنده‌یاد مهین اسکویی
(۱۳۷۲) دوره‌ی هیئت‌تئاتر
در کانون تئاتر تجربی زیر نظر استاد حمید
سمندریان (۱۳۷۱).

نمایش نامه‌ها و نمایش‌ها

نویسنده‌گی و کارگردانی نمایش‌های "زمستان
۶۶"، "اجراد در تالار سایه تئاتر شهر، اسفندماه
(۱۳۷۷) "رقص کاغذ پاره‌ها"، "اجرا در تالار سایه
تئاتر شهر، آبان‌ماه (۱۳۷۸)، "دل سگ"، "اجرا
در تالار چهارسو، مردادماه (۱۳۷۹)، "پس تا
فردا" (منهای نویسنده‌گی)، "اجراد در تالار چهارسو
تئاتر شهر، مردادماه (۱۳۷۹)، "یک دقیقه
سکوت"، "اجراد در تالار چهارسو تئاتر شهر، دی‌ماه
(۱۳۸۰)، "قرمز و دیگران"، "اجراد در تالار قشقایی،
اسفندماه (۱۳۸۲)، "گل‌های شمعدانی"، "اجرا در
تالار چهارسو تئاتر شهر، دی‌ماه (۱۳۸۳)، "تنهاراه
ممکن"، "اجراد در تالار سایه تئاتر شهر، شهر یورماه
(۱۳۸۴)، "ماه در آب"، "اجراد در تالار سایه تئاتر
شهر، مهرماه (۱۳۸۵)، "ماچیسو"، "اجراد در تالار
چهارسو تئاتر شهر، تیرماه (۱۳۸۷)، "خشک‌سالی
و دروغ"، "اجراد در تالار چهارسو تئاتر شهر، مرداد
و شهر یور (۱۳۸۸)، "نوشتن در تاریکی"، "اجراد در
تالار چهارسو تئاتر شهر،
(۱۳۸۹)، "زمستان ۶۶"،
اجرال در تالار چهارسو
تئاتر شهر (۱۳۹۰)، "خشک
سالی و دروغ"، "اجراد در
تالار شماره یک ایرانشهر
(۱۳۹۰).

یدالله آقاعباسی

متولد ۱۳۳۱ کرمان
دیپلم ریاضی از دبیرستان
شاهپور کرمان (۱۳۵۰)،
کارشناس مدیریت از
دانش‌گاه کرمان (۱۳۵۴)،
کارشناس زبان و ادبیات
انگلیسی از دانش‌گاه آزاد
کرمان (۱۳۶۹)، کارشناس
ارشد اطلاع‌رسانی و علوم
کتاب‌داری از دانش‌گاه تهران (۱۳۷۲)

کتاب‌ها

ترجمه‌ی نمایش‌نامه‌ی پیوند خونی نوشته‌ی
آئول فوگارد، تهران، انتشارات سپیده
سحر (۱۳۷۹)، ترجمه‌ی نمایش‌نامه‌ی بر خیزید
و بخوانید نوشته‌ی کلیفور داتس، (مشترک
با فرشته و وزیری نسب) تهران، انتشارات
سپیده‌ی سحر (۱۳۷۹) ترجمه‌ی نمایش‌نامه‌ی
مار کو پولی نوشته‌ی یوجین اونیل، (مشترک با
فرشته و وزیری نسب) تهران، انتشارات سپیده
سحر (۱۳۷۹)، ترجمه‌ی نمایش‌نامه‌ی خداوندگار
براون نوشته‌ی یوجین اونیل (مشترک با فرشته
و وزیری نسب)، تهران، انتشارات سپیده‌ی
سحر (۱۳۷۹)، ترجمه‌ی نمایش‌نامه‌ی دریا
نوشته‌ی ادوارد باند، تهران، انتشارات سپیده‌ی
سحر، (۱۳۸۰)، ترجمه‌ی نمایش‌نامه‌ی احمق
نوشته‌ی ادوارد باند، (مشترک با بهزاد قادری)
تهران، انتشارات سپیده‌ی سحر (۱۳۸۰)، ترجمه
ی نمایش‌نامه‌ی مرگ دانتون نوشته‌ی بوختر،
تهران، انتشارات سپیده‌ی سحر (۱۳۸۰) نگارش
مجموعه نمایش‌نامه‌ی
سنگ و فرسنگ (۱۳۸۹)
و...

سیروس همتی

متولد ۱۳۵۱ تهران
نمایش‌نامه نویس، بازیگر
و کارگردان تئاتر
کارشناس ریاضی از
دانش‌گاه تربیت معلم
(۱۳۷۲)

نمایش نامه‌ها

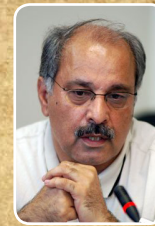
پیکر، انتشارات بنیاد
حفظ آثار و ارزش‌های دفاع
مقدس (۱۳۸۰)، برگ‌ریزان، انتشارات بنیاد حفظ
آثار و ارزش‌های دفاع مقدس (۱۳۸۱)، ما سه نفر
بودیم، انتشارات بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع
مقدس (۱۳۸۲)، مجموعه نمایش‌نامه‌ی در همین
نزدیکی (شامل سه نمایش‌نامه‌ی محال هم ممکن
است، در همین نزدیکی، هفت هشتم)، نشر نیستان
(۱۳۸۵)، قربانی (۱۳۸۶)، عین شین قاف، انتشارات
نمایش (۱۳۸۷)، حکایت دختری که خاتون مغربی را
دید، انتشارات نمایش (۱۳۸۸)، یک شاخه گل سرخ،
(شامل یک شاخه گل سرخ، جناب هالو و جانتلیق)
انتشارات سوره مهر (۱۳۸۷)، نیلوفر انتشارات نمایش
(۱۳۸۹)، مجلس برادر کشی و دو نمایش‌نامه‌ی
دیگر (شامل سه نمایش مجلس برادر کشی، مرز و
ح دو چشم)، انتشارات افراز (۱۳۹۰)، آب بر آتش
انتشارات سوره مهر (۱۳۹۰)

نمایش‌ها

مونی و کاروان‌هایش نوشته‌ی پیتر ترسن، اجرا
در تالار شماره ۲ تئاتر شهر (۱۳۷۸)، جایی میان
خوک‌ها نوشته‌ی آئول فوگارد، اجرا در خانه‌ی نمایش
(۱۳۸۰)، برگ‌ریزان، اجرا در تالار مولوی (۱۳۸۱)،
سه نفر بودیم به کارگردانی
مسعود رحیم پور، اجرا در
تالار مولوی (۱۳۸۲)، مسافران
اجراد در خانه‌ی نمایش (۱۳۸۳)
محال هم ممکن است، اجرا
در تالار شماره ۲ تئاتر شهر
(۱۳۸۵)، قربانی، اجرا در تالار
محراب (۱۳۸۶).

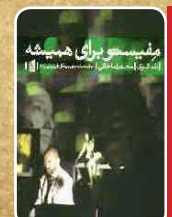
محمد رضا خاکی

متولد ۱۳۲۹ کرمانشاه
 دکترای تخصصی تئاتر
 از دانشگاه سوربن پاریس،
 فرانسه (۱۳۷۰). دیپلم مطالعات
 عالی (DEA) در رشته‌ی تئاتر
 و علوم نمایشی از دانش‌گاه
 پاریس ۸ (Saint Denis)
 فرانسه (۱۳۶۸). کارشناس
 ارشد Maitrise در رشته‌ی
 تئاتر از دانش‌گاه پاریس ۸ (Saint Denis)
 فرانسه (۱۳۶۴). کارشناس علوم تربیتی در زمینه‌ی روان
 شناسی آموزشی درمانی، دانشگاه پاریس ۸ (Saint
 Denis) فرانسه (۱۳۶۲). کارشناس هنرهای نمایشی
 از دانش‌گاه‌ی هنرهای زیبای دانش‌گاه تهران (۱۳۵۷)
 کتاب‌ها

نمایش‌نامه‌ی آدم‌های بازی مجله‌ی نگین (فروردین
 ۱۳۵۵). نمایش‌نامه‌ی پرتره اثر اسلاومیر مروژک،
 انتشارات نمایش (۱۳۷۸). جنگ شعاع (تعزیه‌نامه‌های
 کتابخانه ملک)، شهاب اصفهانی، مرکز مطالعات و
 تحقیقات هنری، (۱۳۸۱). کسب و کار آقای فابری اثر
 آلبر هوسون، انتشارات اندیشه سازان (۱۳۸۲). شهادت
 پیوتر اووه، اثر اسلاومیر مروژک، انتشارات اندیشه
 سازان ۱۳۸۲. بدن شاعرانه اثر ژاک لو کوک، انتشارات
 سمت، نمایش‌نامه‌ی ایلوموف اثر مارسل کوولیه،
 انتشارات بیدگل، نمایش‌نامه‌ی مفیستوف برای همیشه
 اثر ژیم لانونی، انتشارات بیدگل (۱۳۸۹)

نمایش‌ها
 کارگردانی مجموعه‌ی پنج قسمتی تئاتر تلویزیونی
 کسب و کار آقای فابری (۱۳۷۵) کارگردانی نمایش
 پرتره اثر اسلاومیر مروژک،
 اجراء در تالار چهارسو، (۱۳۸۵)
 (کارگردانی نمایش مرغ
 دریایی اثر آنتون چخوف،
 اجراء در تالار مولوی (۱۳۸۷)
 کارگردانی نمایش روال
 عادی اثر ژان کلود کاریر، اجرا
 در تالار سایه (۱۳۸۹) ...

مهسا خلیله

متولد ۱۳۵۹ اصفهان
 کارشناس و کارشناس
 ارشد ادبیات نمایشی از
 دانش‌گاه‌ی سینما تئاتر
 دانش‌گاه هنر.
 آثار
 چند ترجمه‌ی منتشر
 شده در روزنامه‌های شرق
 و اعتماد

حسی از سرپناه (داستان کوتاه) نوشته‌ی جان
 آپردایک، انتشارات نیلا (۱۳۸۶)
 این منم، دگا (نمایش‌نامه) نوشته‌ی دیوید آپوز،
 انتشارات نیلا (۱۳۸۷). پیپه (داستان کوتاه) نوشته
 ی کارسون مک کالرز، انتشارات نیلا (۱۳۸۷). مردی
 که می‌خواست سلطان باشد (داستان) نوشته‌ی
 رودبارد کیپلینگ، انتشارات نیلا (۱۳۸۹). آدم
 بزرگ‌ها - تق تق (نمایش‌نامه) نوشته‌ی جولز
 فایفر، نشر چشمه (۱۳۸۹)

آبتین گلکار

متولد ۱۳۵۶ تهران
 کارشناس در رشته‌ی
 زبان روسی (۱۳۷۹)،
 کارشناس ارشد در رشته‌ی ادبیات
 روسی (۱۳۸۲)، دانش‌گاه
 ملی کی‌یف، اوکراین)،
 دکترای ادبیات روسی
 (۱۳۸۶)، دانش‌گاه ملی
 کی‌یف، اوکراین)
 عضو هیئت علمی گروه زبان روسی دانش‌گاه
 تربیت مدرس از سال ۱۳۸۸

آثار
 «۲۶ روز از زندگی داستایوسکی» نوشته‌ی
 آنا داستایوسکا یا تهران: فرزین (۱۳۷۷)،
 «قصه‌هایی برای بزرگسالان» نوشته‌ی ولادیمیر
 واینویچ، تهران: گل آقا (۱۳۸۵)، «طالع نحس»
 نوشته‌ی میخائیل زوشنکو، تهران: نشر
 کوچک (۱۳۸۹)، «آقای نویسنده و جنجال بر سر
 آواز تمان دولتی»، نوشته‌ی ولادیمیر واینویچ
 تهران: هرمس (۱۳۸۹)، «مقصر کیست؟» نوشته‌ی
 آلکساندر هر تسن تهران: هرمس (۱۳۹۰)، «حکم»
 نوشته‌ی نیکالای اردمان تهران: نگاره‌ی آفتاب
 (۱۳۸۲). «گفت‌وگوی ناتمام» و «مصاحبه در
 بوئنوس آیرس» نوشته‌ی واسیلی چیچکوف،
 گنریخ بازوویک تهران: هرمس (۱۳۸۸). «بازرس»
 نوشته‌ی نیکلای گوگول، تهران: هرمس
 (۱۳۸۸)، «عروسی» نوشته‌ی نیکلای گوگول.
 تهران: هرمس (۱۳۸۸)، «دادگاه ویژه» نوشته‌ی
 ولادیمیر واینویچ تهران:
 هرمس (۱۳۸۸)، «مردی
 متحرک» نوشته‌ی لِف
 تالمستوی، تهران: هرمس
 (۱۳۸۹)، «تراژدی‌های
 کوچک» نوشته‌ی
 آلکساندر پوشکین، تهران:
 هرمس (۱۳۸۹).

برگزیده‌گان

کتاب‌های منتخب سال ۱۳۸۸

فریندخت زاهدی

متولد ۱۳۳۳ تهران

دکترای درام تطبیقی، (Comparative Drama) دانشگاه اسلو، (University of Oslo) نروژ، ۱۳۸۵

کارشناس ارشد در ادبیات نمایشی، دانش‌گاه کالیفرنیا در لس آنجلس، (۱۳۵۸-۱۹۶۰ UC)، (L.A. اسطوره‌شناسی و فرهنگ عامه، دانش‌گاه کالیفرنیا در لس آنجلس، ۱۳۵۷-۱۳۵۸ UCL) (A) ناتمام،

کارشناس هنرهای نمایشی، دانش‌گاه تهران، ۱۳۵۳-۱۳۵۶ کتاب‌ها

تئاتر خیابانی، انتشارات گفتمان خلاق، تهران (۱۳۷۷)، نمایش‌نامه‌ی گفت و گو، نشر نالت، تهران (۱۳۸۳)، هنر یک ایبسن و نمایش معاصر ایرانی، انتشارات دانش‌گاه اسلو، نروژ، اسلو (۱۳۸۵)، درام مدرن ایرانی و ایبسن: دریافت و تأثیر، انتشارات دانش‌گاه تهران (۱۳۸۹)، تئاتر گروهی سانسفرانسيسكو مایم ترو، (زیر چاپ) مقالات

نقش تحلیل‌گر در تولید نمایشی، شیراز (۱۳۶۶)، تئاتر دهه ۶۰ آمریکا، دانش‌گاه تهران (۱۳۶۹)، ادبیات نمایشی در آلمان، دانش‌گاه تهران (۱۳۶۷)، تحولات صحنه‌ای، دانش‌گاه تهران (۱۳۷۱)، ادبیات نمایشی در یونان، جشن‌واره‌ی تئاتر دانش‌جویان، تهران (۱۳۷۱)، تئاتر ابزاری برای آموزش، کنفرانس تئاتر و آموزش، تهران (۱۳۷۳)، ادبیات معاصر، تهران (۱۳۷۴)، شخصیت‌شناسی در ادبیات نمایشی، تهران (۱۳۷۵)، تکنیک‌های نمایش‌نامه‌نویسی، تهران (۱۳۷۶)، هنر و آموزش، تهران (۱۳۷۷)، تعزیه نمایش سنتی ایرانی، کنفرانس تعزیه، تهران (۱۳۷۷)، ایبسن در ایران، جشنواره بین‌المللی ایبسن، نروژ، اسلو (۱۳۷۷)، شخصیت‌شناسی در آثار معاصر ایبسن، تهران (۱۳۷۸)، روند تغییر صحنه قرار دادی، شیراز (۱۳۷۸)، آئین و نمایش، تهران (۱۳۷۸)، تأثیر ایبسن بر اجراهای ایرانی، نروژ، اسلو (۱۳۸۱)، استقبال از آثار ایبسن در ایران، شانگهای، چین (۱۳۸۲)، آثار نمایش‌نامه‌نویسان اسکاندیناوی، روسیه، مسکو (۱۳۸۳)، بررسی آثار چخوف در ایران، تهران (۱۳۸۳)، اکبر رادی و ایبسن، فصل‌نامه‌ی هنر شماره ۷۵ (۱۳۸۷)، ضرورت کارائی و اثر بخشی هنر تئاتر و تأثیر آن در شکل‌گیری تئاتر خصوصی، انتشارات نمایش (۱۳۸۸)، ارزیابی عملکرد فعالیت‌های کمی و کیفی در عرصه فرهنگ و هنر، فصل‌نامه‌ی هنر، شماره ۷۹ (۱۳۸۸) و...

فهرست فعالان پنجمین دوره‌ی انتخاب آثار برتر ادبیات نمایشی ایران

فعال‌ترین نمایش‌نامه‌نویس

- ۱- مهدی پوررضاییان: ۲۰ نمایش‌نامه در یک مجلد
- ۲- عبدالرضا حیاتی: ۱۷ نمایش‌نامه در ۱۷ جلد
- ۳- سیروس صالح‌پور: ۹ نمایش‌نامه در ۴ جلد
- ۴- حسین فدایی حسین: ۸ نمایش‌نامه در ۳ جلد
- ۵- محمد علی بسطامی: ۸ نمایش‌نامه در یک مجلد

فعال‌ترین مترجم

- ۱- رضا شیرمرز: ۱۵ نمایش‌نامه در ۹ مجلد
- ۲- آبتین گلکار: ۸ نمایش‌نامه در ۴ مجلد
- ۳- رضا کرم‌رضایی: ۷ نمایش‌نامه در ۱ مجلد
- ۴- سفانه محقق نیشابوری: ۵ نمایش‌نامه در یک مجلد
- ۵- ایرج زهری: ۳ نمایش‌نامه در یک مجلد
- ۶- بهرنگ رجبی: ۳ نمایش‌نامه در دو مجلد
- ۷- اصغر نوری: ۳ نمایش‌نامه در دو مجلد

فعال‌ترین ناشر

- ۱- امیرکبیر: ۲۹ نمایش‌نامه در ۲۴ مجلد
- ۲- قطره: ۴۲ نمایش‌نامه در ۲۰ مجلد
- ۳- افراز: ۱۹ نمایش‌نامه
- ۴- نیلا: ۱۲ نمایش‌نامه
- ۵- نمایش: ۱۱ نمایش‌نامه

نمایش‌نامه‌های منتشر شده در سال ۸۹ به روایت آمار

- جمع کل تعداد نمایش‌نامه‌های تألیفی در سال ۸۹: ۱۶۴ نمایش‌نامه در ۸۲ مجلد
- جمع کل تعداد نمایش‌نامه‌های ترجمه در سال ۸۹: ۱۱۲ نمایش‌نامه در ۶۲ مجلد
- جمع کل تعداد پژوهش‌های ادبیات نمایشی: ۱۶ جلد (۱۱ جلد تألیف و ۵ جلد ترجمه)

تجلیل از فکر، فرهنگ و آینده‌ی هنر ایران زمین

حمیده بانو عنقا*

چند گاهی است که اگر چه اکبر رادی در میان ما نیست، اما آثارش در تاریخ ادبیات نمایشی ایران ماندگار است و نمایش نامه نویسان جوان کشورمان بی گمان اگر در تاریخ چه‌ی نه چندان طولانی تئاتر این سرزمین جست و جو کنند، در میان نام‌های درخشان ادبیات نمایشی ایران، اکبر رادی را هم چون معلم و مرشد و الگویی برای کار هنری و زیستن هنرمندانه‌ی خود خواهند یافت. جوامع فرهنگ پرور، هم‌واره خاطره‌ی نویسندگان بزرگ خود را گرامی می‌دارند و برای حفظ نام و گسترش آثار آنان می‌کوشند. امیدوارم کسانی که امروز قلم به دست گرفته‌اند تا با فروغ اندیشه‌ی خود صحنه‌های تئاتر را روشن کنند، از پیش کسوتان این هنر به گونه‌ای شایسته یاد کنند و بدانند که قدرشناسی آن‌ها از نویسندگانی که اکنون در میان آن‌ها نیست تجلیل از فکر، فرهنگ و آینده‌ی هنر ایران زمین است. اینک که پنجمین دوره‌ی انتخاب آثار برتر ادبیات نمایشی ایران کانون نمایش نامه نویسان خانه‌ی تئاتر در آستانه‌ی نوروز و طلیعه‌ی بهار برگزار می‌گردد، از سوی خود و بنیاد اکبر رادی به همه‌ی شرکت‌کننده‌گان در این بزم باشکوه شادباش می‌گوییم و آرزو می‌کنم که ادبیات نمایشی ایران و تئاتر کشورمان، هر روز بیش از پیش به توفیق و سربلندی دست یابد.

* رئیس هیئت مدیره‌ی بنیاد اکبر رادی

بیانیه هیئت داوران نمایش نامه‌های تألیفی

نمی‌توان کرد اضافه‌گویی‌های چپ و راست برخی از شخصیت‌ها دقیقاً برخاسته از این خصلت تک‌گویی و عقده‌گشایی غیر ضروری نویسنده است.

و کم نبودند آثاری که در آن‌ها دیالوگ و دیالوگ نویسی دست کم گرفته شده بودند و درام نویس، تنها به باز آفرینی زبانی تخت و رزمه بسنده کرده بود و هیچ تلاشی از خود نشان نداده بود تا از ظرفیت‌های گوناگون یا ابتکاری زبان فارسی سود بجوید. آیا تقلید سطحی و بدون اجازه زبان معمول یا ترکیبات و کلیشه‌های فرسوده‌ی زبان روزمره، قادر است همه‌ی لایه‌های روان‌شناسی، نمادشناسی، جامعه‌شناسی یا فرهنگی شخصیت‌ها را آشکار کند؟

نبود ساختارهای نو و ابتکاری که در انطباق با موضوعی جالب و ابتکاری به کار رفته باشد، گاه مانع تبلور یک سبک شخصی، تازه و یک دست در آثار ارائه شده بود. این نبود ابتکار البته به معنای تقلید شتاب زده‌ی اشکال تجربی فرهنگ‌های بیگانه نیست که برخی سر آن دارند تا نداشته و نفهمیده خود را به زور، به آن‌ها بچسبانند، بی آن که پیش‌تر، کوچک‌ترین شناخت و تجربه و تبحری در شکل و ساختارهای درام ملی خود اندوخته یا به کار گرفته باشند!

هم‌چنین کم نبودند نوشته‌هایی که حتی ساختارهای کهن و شناخته شده را هم خوب و روان و تراش خورده به کار برده بودند. در هر حال شمار سبک‌های ابتکاری، تأثیرگذار و منحصر به فرد نویسنده‌گان این آثار چشم‌گیر نبود.

وسرانجام ارج می‌نهیم همه‌ی درام‌نویسان جدی، خلاق، پویا و وفادار را که پیوسته در حال تولید و تکامل و اجرای آثار شیوه‌مند، اصیل و دارای ارزش‌اند. تردید نمی‌توان کرد این آثار در شکل و محتوا، نقشی ارزنده در خلق فرهنگ دوران معاصر و گستراندیدن فضای هنر و اندیشه‌ی زمانه‌ی ما دارند.

و نیز گرامی می‌داریم ناشران فرهنگی، خوش‌فکر و متعهدی چون: قطره، افراز، نیلا، چشمه و غیره را که با چاپ و انتشار نمایش‌نامه‌های ایرانی، موجب رشد و اعتلای این هنر و افزایش شور و انگیزه در نزد درام‌نویسان معاصرند.

هیئت داوران نمایش‌نامه‌های منتشر شده‌ی تألیفی:
حسین پاکدل، سیامک گلشیری و قطب‌الدین صادقی

داوری یک‌صد و پنجاه‌و‌اندی نمایش‌نامه‌ی پنجمین دوره‌ی انتخاب آثار برتر ادبیات نمایشی ایران در کانون نمایش‌نامه‌نویسان خانه‌ی تئاتر ایران یک‌بار دیگر نشان داد که یکی از اساسی‌ترین عناصری که می‌تواند موجب اعتلای فرهنگی نمایش، ایجاد انگیزه‌ی خلاقیت در نزد گروه‌های تئاتری مختلف و نیز افزایش علاقه‌مندی و پیوند اقشار مردم با هنر نمایش باشد، هنوز نمایش‌نامه، آن‌هم نمایش‌نامه‌ی دارای چارچوب دراماتیک محکم، شخصیت‌پردازی حساب‌شده، زبان شفاف، کش‌مکش نیرومند و درون‌مایه‌ی جذاب است.

هر چند در میان نمایش‌نامه‌های ارزیابی‌شده‌ی امسال، بودند آثاری که آسان و بی‌تفاوت از کنار تعارض‌های زمانه‌گذشته بودند و درام‌نویس کوچک‌ترین اعتنا و وقعی به دل‌مشغولی‌های ریز و درشت اجتماعی از خود نشان نداده بود. آیا این چشم‌پوشی یا سهل‌انگاری، هنر تئاتر را از دایره‌ی احترام و کنج‌کاوی و علاقه‌مندی مردم دور نمی‌کند؟

در این جا، جا دارد یادآوری شود ضرورت نوشتن اثری در نزد درام‌نویس، چه امری اجتماعی و بیرونی باشد و چه امری فردی و درونی - که آن نیز ضروری است - باید بازتاب راستین خود را در جوهره‌ی دراماتیک اثر به تمامی بنمایاند و آن را دارای اصالت و صدافتی منحصر به فرد کند. زیرا اثری ماندگار و هنری است که آفرینش آن برخاسته از ضرورتی نیرومند و گریزناپذیر باشد و نیز بودند آثاری که به گونه‌ای تجربی روی کردی تاریخی، افسانه‌ای یا اسطوره‌ای به حوادث، مسائل و شخصیت‌ها داشتند، اما در عوض کوچک‌ترین روزنه‌ای نو، ام‌روزی و معاصر به روی مخاطب خود نمی‌گشودند. آیا این انجماد نوعی قطع ارتباط با جهان معاصر و مسائل ام‌روزی نیست و مخاطب‌را از واقعیت‌ها و هنر زنده‌ی اینک و ام‌روز دور نمی‌کند؟

هم‌چنین دیده شده که بزرگ‌ترین آسیب‌شناسی هنر نمایش‌نامه‌نویسی ام‌روز، گرایش عمده‌ی درام‌نویسان ما برای خلق آثار «روایی» است تا دراماتیک، یعنی متون ارائه شده، بیش‌تر در بردارنده‌ی مطالب یک‌سویه و افکار مستقیم خودنویسنده بودند تا «گفت‌وگوهای» شخصیت‌ها و انتخاب‌های ملموس آن‌ها در موقعیت‌های واقعی و مشخص. آیا این ساده‌انگاری «خودمحورانه» در تضاد با «جدل دراماتیک» و روح دراماتیک زبان درام قرار نمی‌گیرد؟ تردید

کانون نمایش‌نامه‌نویسان

بیانیه هیئت داوران

نمایش نامه‌های ترجمه و پژوهش ادبیات نمایشی

هیئت

کتابخانه ملی ایران

در بخش پژوهش نیز، هیئت داوران ناگزیر است ناامیدی و یأس خود را از فقر موجود ابراز دارد و با توجه به اهمیت این بخش، مسئولان، پژوهش‌گران و محققان حوزه‌ی تئاتر را به جهاد علمی در این زمینه دعوت کند.

در بخش انتخاب آثار نمایشی ترجمه شده، ضمن تقدیر از حضور مستمر و فعالانه آقای رضا شیرمرز به ویژه جدیدت وی در ترجمه‌ی بخش عمومن مغفول مانده‌ی ادبیات نمایشی، یعنی نمایش نامه‌های کمدی یونان و روم باستان، جوایز خود را به شرح ذیل تقدیم می‌دارد:

- ۱- رتبه‌ی نخست به آقای آبتین گل‌کار برای ترجمه‌ی نمایش نامه‌ی «نفوس مرده»، اثر میخائیل بولگاکف از نشر هرمس.
 - ۲- رتبه‌ی دوم به آقای محمد رضا خاکی برای ترجمه‌ی نمایش نامه‌ی مفیستو برای همیشه اثر تم لانوی از نشر بیدگل.
 - ۳- رتبه‌ی سوم به سرکار خانم مهسا خلیلی برای ترجمه‌ی دو نمایش نامه‌ی آدم بزرگ‌ها - تق تق اثر جولز فایفر از نشر چشمه.
- در بخش انتخاب آثار برتر پژوهش ادبیات نمایشی نیز هیئت داوران از بین معدود آثار موجود در قیاس با سایر آثار، جایزه‌ی خود را به کتاب درام معاصر ایرانی و هنریک ایبسن: دریافت و تأثیر به سرکار خانم دکتر فریندخت زاهدی از انتشارات دانش‌گاه تهران تقدیم می‌دارد.

هیئت داوران نمایش نامه‌های ترجمه و پژوهش‌های منتشر شده‌ی ادبیات نمایشی:

فرزان سجودی، شهرام زرگر و بهرام جلالی پور

ترجمه پلی مهم برای ارتباط و آشنایی بین فرهنگ‌هاست، از این رو مترجم وظیفه‌ای سنگین و تکلیفی سست‌ترک بر عهده دارد. زیرا درک صحیح مخاطب از اثر ترجمه شده وابسته به سلامت ترجمه و آن نیز به نوبه‌ی خود در گرو درک و شناخت کامل مترجم از دو زبان و دو فرهنگ مبدأ و مقصد است. به عبارت دیگر، ترجمه، چیزی فراتر از یافتن معادل واژه‌گانی برای کلمات زبان مبدأ در زبان مقصد است. به ویژه در حوزه‌ی ادبیات نمایشی که معمولن کلمات در سطحی بسیار ظریف تر و با دقت بسیار موشکافانه‌تری انتخاب می‌شوند و به وفور از آرایه و صنایعی مثل مجاز و استعاره و کنایه استفاده می‌شود.

اگرچه آثار ادبیات نمایشی ترجمه شده، نسبت به سال گذشته، رشد چشم‌گیری داشته و به نوبه‌ی خود قابل تحسین است، اما با عنایت به نکته‌ی فوق و با ارج نهادن به تلاش و همت مترجمان و ناشران محترم حوزه‌ی ادبیات نمایشی، هیئت داوران بخش پژوهش و ترجمه‌ی پنجمین دوره‌ی انتخاب آثار برتر ادبیات نمایشی ایران توجه بیش‌تر متولیان و متخصصان این حوزه را خواستار است.

هم‌چنین، با توجه به محدودیت‌های مختلف موجود در حوزه‌ی نشر و از جمله محدودیت منابع مالی، هیئت داوران این بخش اظهار امیدواری می‌کند که مترجمان و ناشران محترم در انتخاب آثار برای ترجمه دقت و وسواس بیش‌تری به خرج دهند و به ویژه از ترجمه و نشر مکرر آثار پیش‌تر منتشر شده مگر در موارد خاص مثل نایاب بودن یک اثر یا اشکالات موجود در ترجمه‌های قبلی آن بپرهیزند تا امکان آشنایی مخاطب فارسی زبان با طیف بیش‌تری از آثار فراهم شود. از نظر این هیئت، بخش مهمی از فرایند ترجمه به انتخاب هوشمندانه و دقیق مترجمان و ناشران محترم مربوط می‌شود.

